

Asia: VN/16052/2021

Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?

Sodankylän kunta kiinnittää huomiota raporttiin kulttuurin tuottajana ja tapahtumien järjestäjänä.

Raportissa sanoitetaan ja viestitään keskeiset kehittämishaasteet ja tunnistetaan kehittämistarpeet. Sodankylän kunta pitää tärkeänä kulttuurin ja taiteen tasapuolista ja yhdenvertaista saatavuutta. Kulttuuri nostetaan maakuvatyössä myös maakunnallisesti painopisteeksi, kärkihankkeeksi. Taiteen ja kulttuurin rahoituksen nostaminen yhteen prosenttiin vuoteen 2027 mennessä on kannatettavaa.

Taiteen ammattilaisten ja freelancereiden työmahdollisuuksien ja työehtojen parantaminen luo perustan pitkäjänteiselle kulttuurialan työlle ja työmahdollisuuksille. Kulttuuripalvelujen käyttämistä ja osallisuutta voitaisiin tukea esimerkiksi Kaiku-kortilla. Tämä vahvistaisi henkistä hyvinvointia ja voisi olla osa kulttuuriosallistumisen tasa-arvorahaa.

Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?

- * Hallinnonajarojojen ylittäminen
- * Kulttuurialan rahoituksen lisääminen
- * Vahvistetaan kulttuurialan osaamispohjaa sekä kykyä vastata alan tulevaisuushaasteisiin kaikilla koulutuksen tasoilla
- * Kunnat edistävät ja rahoittavat kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä osana sivistys-, hyvinvointi- ja elinkeinopolitiikkaansa
- * Kulttuurin edistämisessä hyödynnetään paikalliset ja alueelliset voimavarat.

Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?

Työryhmän viestit ja esitykset edellyttävät toteutuakseen systemaattista hallituskaudet ylittävää pitkäjänteistä toimeenpanoa, sen suunnittelua ja toteutusta niin, että niissä otetaan huomioon eri alueiden erityispiirteet ja toimintaympäristöjen muutokset, kulttuurialan toimijoiden taloudelliset ja toiminnalliset resurssit, mahdollistavat investoinnit kuin myös yhteistyöverkostot mukaan lukien valtio, kunnat, hyvinvointialueet, järjestöt ja tekijät. Kulttuuriala tulee nivoa yhä vahvemmin henkisen hyvinvoinnin ja resilienssin edistäjäksi sekä osaksi kokonaishyvinvointia.

Lukukohtaiset kommentit

Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kulttuuritoiminnan tavoitteena on yhdenvertainen taide- ja kulttuuripalvelujen saatavuus ja saavutettavuus alueittain ja ikäryhmittäin sekä lasten ja nuorten osallisuuden turvaaminen. Osallisuutta edistävät keinot juurrutetaan osaksi jatkuvaa toimintaa, kunnan eri toimialojen, päättäjien, järjestöjen ja kuntalaisten mahdollisuus osallistua palvelujen suunnitteluun ja päätöksen tekoon lisää kulttuurin arvostusta.

Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kulttuuri koskee useita kunnan toimijoita, kuten esimerkiksi kyliä, oppilaitoksia, kulttuuria tuottavia erilaisia ryhmiä, yrityksiä, yhdistyksiä sekä kunnan asukkaita.

Kulttuurin merkitys alueen elinvoima- ja vetovoimatekijänä on suuri.

Kulttuurin ja hyvinvoinnin strategian laatiminen ohjaamaan toiminnan kehittämistä hyvinvointia edistävänä ja syrjäytymistä ehkäisevänä keinona koetaan tärkeäksi.

Monipuoliset mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen tuottavat henkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia.

Tulevaisuudessa kulttuuripalvelut ovat entistä vahvempi osa kunnan peruspalveluja tukevaa hyvinvointiketjua.

Sodankylässä ja koko Lapin alueella koetaan tärkeäksi tehdä myös saamelaiskulttuuria tutuksi.

Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kulttuurimäärärahojen niukkuus näkyy Lapin kuntien budjeteissa.

* Aineettomalla tuotannolla ja luovalla taloudella edistetään maakunnassa ja kunnassa aineettoman tuotannon syntyä ja kasvua sekä luovan työn tekemisen edellytyksiä.

* Innovatiivisten verkostojen hyödyntäminen, myös kv-tasolla, esimerkkinä lastenkulttuuriverkosto ja ikäihmisten verkosto seniori- ja vanhusväestön kulttuuritoiminnan edistämiseksi (Aili-verkosto)

* Yhteistyö paikallisten ja alueellisten ammattitaiteilijoiden ja taidekasvattajien kanssa varmistaa taiteilijoiden työtilaisuuksia ja toimintaedellytyksiä.

Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Tekstissä arvostamme perustuslakiin pohjautuvaa freelancereiden oikeuksien toteuttamista.

Toimenpide-ehdotukset ovat konkreetteja esityksiä, joilla freelancereiden taloutta tuetaan. Erityisesti reilun taiteen periaatteisiin sitoutuminen on tärkeää! Kannustamme taiteilijapalkkakokeilun selvittämistä.

Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Luvussa on selkeästi tuotu esille, miten tasavertaisuutta toteutetaan kulttuuri- ja kirjastotoiminnan saatavuudessa.

Sodankyläläisinä haluamme mainita, että syyskuussa 2022 European Cultural Heritage Summit 2022 -tapahtumassa palkittu Mestarit & kisällit -hanke pilotoitiin Sodankylässä ja Turun Varissuolla syksyllä 2018. Tämä osaltaan osoittaa, että tasavertaisten mahdollisuuksien tarjoaminen eri puolille Suomea voidaan kansainvälisesti nähdä palkittavana tekona. Tällainen toiminta jatkokoon!

Pinta-alaltaan Suomen toiseksi laajimmassa kunnassa on tärkeää taata yhdenvertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista sen äärimmäisissäkin kolkissa asuville kuntalaisille. Tämän mahdollistaa esimerkiksi kulttuuriosallistumisen tasa-arvoraha.

Toimenpide-ehdotukset ovat mielestämme muutoin riittävät.

Miettunen Anni
Sodankylän kunta

Leinonen Merja
Sodankylän kunta